

zouaven kwam op het verkeerde oog terecht, maar was voortreffelijk geplaatst.

Wie zich, gewaarschuwd voor genoemde feilen, oriënteren wil over het zouavenverschijnsel, kan bij Zaal met succes terecht. Wie zich daar wetenschappelijk nader in wil verdiepen, doet er goed aan de Utrechtse doctoraalscriptie (ingeleverd in december 1979 bij de afdeling nieuwe geschiedenis) van Trees E. A. Bosman tot uitgangspunt te nemen. De titel luidt: 'Ter eere Gods, tot heil van paus en kerk - Enige aspecten van de Nederlandse zouavenbeweging nader beschouwd'.

J. A. Bornewasser

Dr C. Houtman, *Nederlandse vertalingen van het Oude Testament. Hun ontstaan, karakter en ontvangst*. Uitg. Boekencentrum B.V. 's-Gravenhage (1980). 64 bldz. Ill. f 13,90.

De tekst van dit boekje is oorspronkelijk verschenen als aanhangsel bij het derde deel van *Het Oude Testament in zes Nederlandse vertalingen* ('s-Gravenhage 1980). De auteur behandelt dan ook voornamelijk die bewuste zes. Daarvan is er één in de negentiende eeuw ontstaan - reden om ook in *DNK* op deze publikatie de aandacht te vestigen - nl. de Leidse vertaling. Houtman beschrijft kort de geschiedenis van haar ontstaan, waarbij hij ook het werk van Van Hamelsveld, Van Vloten en Van der Palm ter sprake brengt, en geeft dan een karakteristiek van de Leidse vertaling. Het was hem, gezien de oorspronkelijke opzet van deze publikatie, uiteraard niet mogelijk meer te geven dan de hoofdzaken: die vinden we hier helder en overzichtelijk beschreven. In een appendix wijst Houtman nog op vertalingen van joodse hand.

A. de Groot

Bijdragen uit het land van IJssel en Vecht. 4e Bundel IJsselakademie. Uitgave onder auspiciën van de IJsselakademie. Uitgeverij Waanders, Zwolle. Geb. 128 bldz. Ill. (1981) f 27,50.

De IJsselakademie is een werkgemeenschap, die zich toelegt op het beoefenen van de wetenschap met betrekking tot de natuur en de cultuur van de IJssel-Vechtdelta, aldus het Woord vooraf in deze bundel studies van de IJsselakademie. Ze wil niet alleen 'professionele wetenschappers' bereiken, maar ook 'amateurs', aldus de flaptekst. Feitelijk zijn deze bundels jaarboeken. Uit dit vierde deel signaleer ik voor *DNK* het artikel van H. Reenders: 'De Ring Kampen van de Nederlands Hervormde Kerk tijdens het scribaat van ds N. S. Hoek 1816-1852' (bldz. 67-101). Op grond van de bewaard gebleven notulen van de Kamper predikant Hoek wordt ons een gedetailleerd beeld gegeven van wat er op de bijeenkomsten van één van de 134 ringen waarin de herv. predikanten volgens het reglement van 1816 regelmatig bijeen zouden komen, gedurende de eerste helft der vorige eeuw zo al gedaan en gesproken is. Uit Reenders' bijdrage maak ik op, dat de uitvoerigheid waarmee Hoek heeft genotuleerd, uitzonderlijk is voor een scriba van een ring in zijn dagen. Hier en daar is het hem mogelijk geweest de ring Kampen met andere ringsver-